

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/69/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414210185
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414210185.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa T. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v C. A., č. XXX, v skutočnosti bytom v C., XXX XX E., Via E. č. X, zastúpeného JUDr. Jánom Reptišom, advokátom so sídlom v Žiari nad Hronom, Námestie Matice slovenskej č. 4, proti odporkyni P. B., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v C. A., č. XXX, v skutočnosti bytom v C., XXX XX W. Di M., M. E. č. X, zastúpenej JUDr. Janou Šálikovou, advokátkou so sídlom v Žarnovici, Bystrická č. 1029/101, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., XXX XX W. Di M., M. E. č. X, na čas po rozvode, zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, ako kolíznym opatrovníkom, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 10P/66/2014-98 zo dňa 04.09.2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd vyhlásil, že nemá právomoc konať v prejednávanej veci o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode (prvý výrok), konanie zastavil (druhý výrok) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (tretí výrok). K záveru, že nemá právomoc na prejednanie a rozhodnutie prejednávanej veci dospel okresný súd v podstate z dôvodu, že navrhovateľ a odporkyňa spolu s maloletou už minimálne 9 rokov žijú a pracujú v Talianskej republike, kde maloletá navštevuje školu a má tam obvyklý pobyt; právomoc slovenského súdu preto nemožno založiť na žiadnom ustanovení právneho poriadku predovšetkým podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003; okresný súd preto v súlade s článkom 3 uvedeného nariadenia vyhlásil, že nemá právomoc konať a konanie zastavil podľa § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“); o trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti uzneseniu okresného súdu podala odporkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne včas odvolanie (č.l. 104-106 spisu), ktorým navrhla jeho zrušenie a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Nesúhlasila s právnym posúdením veci okresným súdom, ktorý svoju právomoc posudzoval len na základe kritéria obvyklého pobytu. Vyjadrila názor, že okresný súd má právomoc na prejednanie a rozhodnutie veci, pretože obidvaja s navrhovateľom majú slovenské štátne občianstvo a táto právomoc sa v zmysle článku 12 ods. 1 nariadenia Rady č. 2201/2003 vzťahuje aj na rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu odporkyne nevyjadril. Okresný súd nedoručil odvolanie odporkyne navrhovateľovi.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal postupom podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a) O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a písm. i) O.s.p. v celom rozsahu zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Podľa článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 zo dňa 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „nariadenie č. 2201/2003“), vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia „domicil“.

Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

Podľa článku 8 ods. 2 nariadenia č. 2201/2003, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Podľa článku 12 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003, súdy členského štátu pri výkone svojej právomoci podľa článku 3, na základe návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak: a) aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu a b) manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

Odvolanie odporkyne je v plnom rozsahu dôvodné.

Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že návrhom na začatie konania zo dňa 18.08.2014 sa navrhovateľ proti odporkyňi domáha rozvodu manželstva uzavretého dňa 21.11.1998 a zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov; konanie začalo dňa 18.08.2014 doručením návrhu na súd (§ 82 ods. 1 O.s.p.). Odporkyňa vo vyjadrení zo dňa 07.10.2014 súhlasila s rozvodom manželstva s navrhovateľom, maloletú však žiada zveriť do svojej osobnej starostlivosti a navrhovateľovi uložiť povinnosť platiť maloletej výživné v sume 500,- € mesačne od 01.08.2014. Z podaní účastníkov konania a priložených dokladov je zrejmé, že všetci sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a dlhodobo žijú a pracujú v Talianskej republike, kde maloletá navštevuje aj školu.

Okresný súd dospel v napadnutom uznesení k záveru, že navrhovateľ, odporkyňa a maloletá majú dlhodobo obvyklý pobyt v Taliansku a preto vyhlásil, že nemá právomoc na prejednanie a rozhodnutie veci a konanie zastavil. Zastavením konania bez splnenia zákonných podmienok dochádza k odňatiu možnosti účastníka konania konať pred súdom (v tomto prípade posudzované z pohľadu odporkyne ako odvolateľky). Na prejednávanú vec pri skúmaní svojej právomoci na konanie okresný súd správne aplikoval nariadenie č. 2201/2003, pri jeho aplikácii však dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu svojej právomoci na prejednanie a rozhodnutie prejednávanej veci rozvodu manželstva navrhovateľa a odporkyne s obligatórne (zo zákona) spojeným konaním o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode (§ 113 ods. 1 O.s.p.). Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresný súd posudzoval svoju právomoc na prejednanie a rozhodnutie veci rozvodu manželstva v podstate len na základe kritéria obvyklého pobytu navrhovateľa a odporkyne podľa článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 2201/2003; okresný súd však opomenul, že nariadenie č. 2201/2003 v článku 1 písm. b) zakotvuje ako kritérium na založenie právomoci súdu členského štátu vo veci rozvodu aj štátne občianstvo obidvoch manželov, keď nariadenie nestanovilo žiadnu hierarchiu týchto kritérií, preto každé z nich má rovnakú (rovnocennú) relevanciu; výber konkrétneho súdu členského štátu na prejednanie a rozhodnutie veci rozvodu v prípade splnenia viacerých kritérií na založenie právomoci je preto v zásade na navrhovateľovi; nakoľko navrhovateľ a odporkyňa sú obidvaja štátnymi občanmi Slovenskej republiky okresný súd má právomoc na prejednanie a rozhodnutie prejednávanej veci o rozvod ich manželstva. Pokiaľ ide o konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej

na čas po rozvođe, v tomto smere možno právomoc okresného súdu založiť na základe článku 12 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003, pretože navrhovateľ aj odporkyňa ako rodičia maloletej majú zatiaľ rovnocenné rodičovské práva a povinnosti k maloletej a v čase začatia konania navrhovateľ a odporkyňa ako rodičia prijali právomoc okresného súdu (navrhovateľ podaním návrhu a odporkyňa svojim postojom v konaní a výslovne aj v podanom odvolaní proti napadnutému uzneseniu); keďže maloletá má k Slovenskej republike podstatnú väzbu vzhľadom na svoje slovenské štátne občianstvo nemožno dospieť k záveru, že prejednanie a rozhodnutie veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k nej na okresnom súde nie je v jej najlepšom záujme, keď proti právomoci okresného súdu v tomto smere v priebehu konania nenamietal ani kolízny opatrovník maloletej. Po zhrnutí vyššie uvedených záverov neboli podľa odvolacieho súdu splnené podmienky na vyhlásenie nedostatku právomoci okresného súdu v prejednávanej veci (článok 17 nariadenia č. 2201/2003) a následné zastavenie konania (§ 104 ods. 1 O.s.p.).

Na základe uvedeného neboli podľa názoru odvolacieho súdu splnené podmienky na zastavenie konania, preto napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil, nakoľko okresný súd rozhodol bez návrhu, nešlo o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, preto ktoré bolo rozhodnutie vydané neexistovali (§ 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p.) a súčasne vydaním napadnutého uznesenia došlo k odňatiu možnosti odporkyne konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.); v dôsledku zrušenia napadnutého uznesenia vrátil odvolací súd vec okresnému súde na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní okresný súd prejedná návrh navrhovateľa, vykoná náležité dokazovanie a rozhodne vo veci. Odvolací súd osobitne dáva do pozornosti okresnému súde skutočnosť, že vzhľadom na obvyklý pobyt maloletej v zahraničí (ktorý zatiaľ vyplýva zo spisu) sa bude potrebné osobitne zaoberať rozhodným právom pre rozhodnutie o výživnom (pozri článok 15 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 zo dňa 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti); v prípade, že v konaní vznikne nevyhnutnosť na rozhodnutie o výživnom aplikovať talianske právo využije okresný súd postup podľa § 53 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov.

Len pre úplnosť odvolací súd udáva, že okresný súd pochybil, keď odvolanie odporkyne nedoručil právnenmu zástupcovi navrhovateľa, keď podľa obsahu spisu doručil odvolanie dvakrát kolíznemu opatrovníkovi (č.l. 107 spisu); uvedený nedostatok však nemohol mať vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 212 ods. 3 O.s.p.), pretože i keď týmto postupom došlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom, po vyhodnotení odvolania odporkyne ako dôvodného a zrušení napadnutého uznesenia nebolo potrebné tento nedostatok osobitne odstraňovať. Stanovisko navrhovateľa k právomoci slovenského súdu na prejednanie a rozhodnutie veci podľa článku 12 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 bolo zrejmé zo skutočnosti, že návrh podal na okresný súd, keď rozhodujúci je okamih začatia konania (§ 82 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.